

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám: IV/02058-2/2019

1

R 21.

Budapest, 2020.02.19.

Kezelőiroda:

Kecskeméti Törvényszék
6000 Kecskemét, Rákóczi út 7.

db

útján

Alkotmánybíróság

1015 Budapest, Donáti u. 35-45.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz indítvány
kiegészítése**Ügyszám:** IV/2058-1/2019.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

1105
5-
útján a Tisztelt Alkotmánybíróság által jogi képviselőm címére küldött és nevezett által 2020.01.22. napján kézhez vett, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) vonatkozó 55. § (3) bek. szerinti hiánypótlási felhívásra (ügyszám: IV/2058-1/2019.) és az abban meghatározott 30 napos határidőben, tárgyi alkotmányjogi panasz indítványomhoz

az alábbi

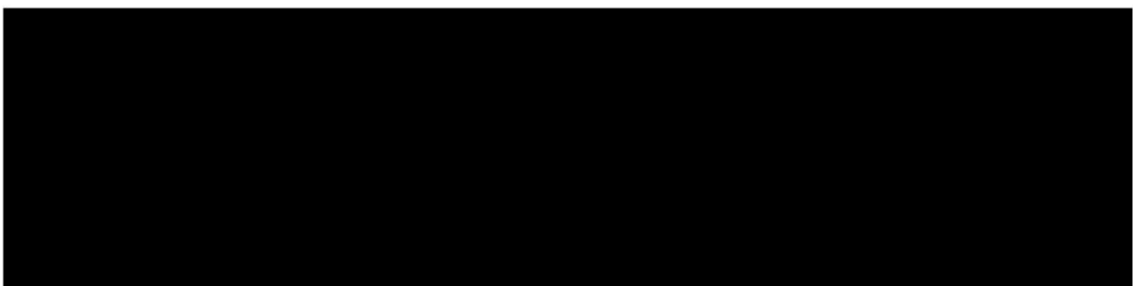
kiegészítést

terjesztem elő.

Indítványozó a korábbi beadványát a Tisztelt Alkotmánybíróság honlapján közzétett, az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panasz indítványminta szerkezeti felépítésére és tartalmára figyelemmel terjesztette elő és az abban meghatározott adatokat és információkat megadta. Erre tekintettel – és a T. Alkotmánybíróság felhívása tartalmának megfelelően – Indítványozó a jelen kiegészítést nem az indítványminta szerkezetének megfelelő rendben nyújtja be.

A Tisztelt Alkotmánybíróság arra hívta fel Indítványozót, hogy indítványát egészítse ki újabb alkotmányjogi érvekkel alátámasztva, abban a tekintetben, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, illetve, hogy nevezett döntések a megjelölt alaptörvényi rendelkezéseket miért és mennyiben sértik.

Fentiekre figyelemmel Indítványozó a jelen kiegészítés keretében a korábbi beadványa tartalmát fenn kívánja tartani, illetve azt az alábbiak szerint egészíti ki, illetve módosítja.

A jogorvoslathoz és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alaptörvényben biztosított jog sérelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint: Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

1. Ahogyan ezt Indítványozó a beadványa I/1. pontjában (4. oldal) ismertette, a Kúria az F/7. sz. mellékletként már csatolt Elutasító Végzésével elutasította az Indítványozó igazolási kérelmét, melyet felülvizsgálati kérelme részeként terjesztett elő. Ennek nyomán, mivel a felülvizsgálati kérelmet így nem lehetett határidőben benyújtottnak tekinteni, az Indítványozó felülvizsgálati kérelmét a Kúria nem is vizsgálta érdemben.

Az alapul fekvő ügyben a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás képezte volna tehát az utolsó, Indítványozó által igénybe vehető, hatékony jogorvoslati lehetőséget, azzal a feltétellel, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem részeként benyújtott igazolási kérelemnek helyt ad és ennek következtében a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatára sor kerül.

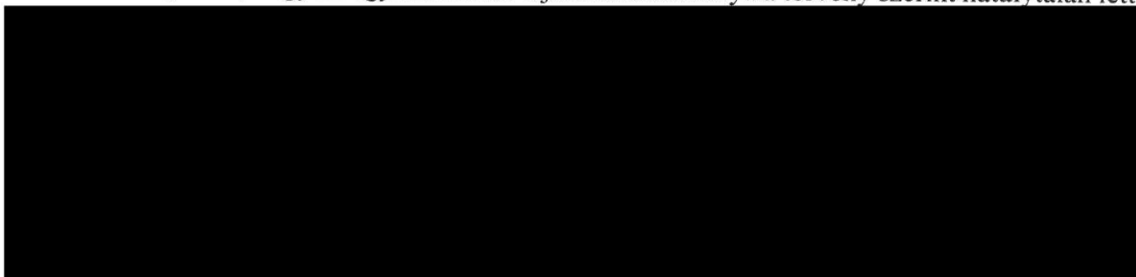
A Kúria az igazolási kérelmet érdemben vizsgálta (Elutasító Végzés indokolása [8] pont utolsó mondata), azonban azt nem találta megalapozottnak (az indokolás [5] pontja). Ennek eredményeként a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatára nem került sor, a Kúria tehát nem folytatta le ténylegesen azt az eljárást, amelytől az Indítványozó által állított jog- és érdeksérelem tekintetében jogorvoslat volt várható.

2. Formailag tehát - az Elutasító Végzés alapján - Indítványozó azért nem tudta igénybe venni a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőséget, mert beadványa – az elutasított igazolási kérelem nyomán – nem felelt meg az ügyben a benyújtási határidőre vonatkozó eljárásjogi előírásnak (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 272. § (1) bek., mely szerint a felülvizsgálati kérelem benyújtási határideje 60 nap).

Vizsgálat tárgyává kell tehát tenni, hogy – a fenti formai okon felül – miért esett el ténylegesen Indítványozó a kúriai jogorvoslat lehetőségétől, tehát, hogy miért került elutasításra igazolási kérelme. Ezt az indokolja, hogy jelen ügyben az a körülmény, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben nem vizsgálta az igazolási kérelem elutasítása nyomán, csupán okozat, azonban közvetlenül nem ez az oka annak, hogy az Indítványozó jogorvoslathoz való alaptörvényi joga sérült.

A Pp. vonatkozó 67. § (4) bek. szerint, ha törvény másként nem rendelkezik, a törvényben szabályozott eljárásokban a jogi képviselő nem kötelező. A 73/A. § (1) bek. a) pontja szerint a jogi képviselő kötelező a Kúria előtti eljárásban a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél számára. Utóbbi szakasz alkalmazásában a Pp. 73/C. § (1) bek. a) pontja szerint jogi képviselőnek kell tekinteni az ügyvédet (ügyvédi irodát). A Pp. 73/B. § (1) bek. szerint, ha a jogi képviselő kötelező, a jogi képviselő közreműködése nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata – alapvetően – hatálytalan.

Fentiekből következik tehát, hogy a felülvizsgálati eljárás során ún. ügyvédkényszer áll fenn, ezért a felülvizsgálati kérelmeket gyakorlatilag kivétel nélkül ügyvédek (ügyvédi irodák) nyújtják be a Kúriához, azzal, hogy az ügyvéd nélkül eljáró fél beadványa a törvény szerint hatálytalan lett

volna. Indítványozóra a felülvizsgálati eljárás során vonatkozott tehát a jogalkotó által, meghatározott jogpolitikai célok szem előtt tartásával előírt ügyvédkényszer.

3. Ahogy erre Indítványozó a beadványában (I/6. pont 3. bekezdése) már hivatkozott, a Kúria az Elutasító Végzés indokolásában a mulasztásért való felelősség és ennek megfelelően a kimentés, tehát az igazolás szempontjából, nem elkülönülten, hanem egy egységként vizsgálta a képviselt felet és annak képviselőjét.

Formailag helyesnek tűnhet, ha a Kúria a jogi képviselő mulasztását, jelen esetben a jognyilatkozat határidőre való megtételének elmulasztását a félnek tudja be és a mulasztást az ő mulasztásának értékeli, ez az álláspont azonban nincs tekintettel arra a rendkívül fontos körülményre, hogy Indítványozó nem önszántából vette igénybe a mulasztó jogi képviselő szolgáltatását, hanem azért, mert a jogi képviselőt az eljárásban kötelező volt és képviselő hiányában – a fentiek szerint – a nyilatkozata a Kúria eljárásában hatálytalan lett volna.

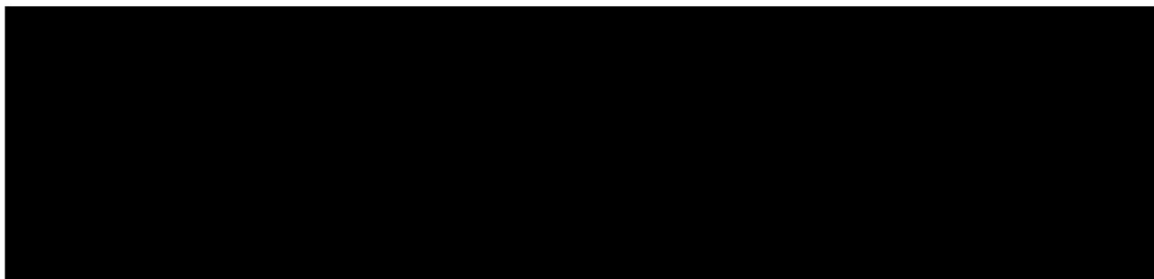
A jogi képviselő igénybe vételére azért került tehát sor, mert azt a törvény kötelezően előírja, ennek következtében pedig – Indítványozó álláspontja szerint - a jogi képviselő személyét és szerepét nem csupán a fél megbízottjaként, meghatalmazottjaként vagy teljesítési segédjeként kell figyelembe venni, hanem az állam mindekorai közjogi berendezkedésének megfelelő igazságszolgáltatási rendszer egyik törvénnyel intézményesített szereplőjeként, közreműködőjeként, legalább is a tárgyi ügyben felmerült mulasztás értékelése szempontjából. Indítványozó ismételten hangsúlyozza, hogy ügyvéd nélkül nem nyújtható be felülvizsgálati kérelem, mely körülménynek a jelen ügyben jelentőséget kellett volna tulajdonítani.

Fenti érvelés alapján arra lett volna sürgős szükség, hogy a Kúria – a helyzet sajátos jellegét felismerve – differenciáltan kezelje és értékelje az egyes érintett szereplők magatartását és ennek megfelelően differenciáltan, tehát az egyes érintettek személyére vonatkoztatva ítélje meg a megtörtént mulasztás tekintetében mutatkozó felróhatóság kérdését.

Indítványozó álláspontja szerint a Kúria megközelítése indokolatlanul egyszerűsíti le a kérdést, amikor egy egységként értékeli a fél és meghatalmazottja magatartását, illetve amikor a képviselő kétséget kizáróan megállapítható súlyos mulasztását Indítványozónak tudja be. A Kúria indokolatlanul rövid és tárgyi tévedésektől nem mentes érdemi indokolása arról árulkodik, hogy a Kúria mintegy e megközelítés „mögé bújva” háritotta el magától a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásának kétségtelenül nem kis terhét.

4. Amennyiben a Kúria a fentiek szerinti differenciáltan értékelt volna, hogy a mulasztás kapcsán mely szereplőt milyen mértékű felróhatóság terhel és az egy oldalon szereplő résztvevők magatartásának jogkövetkeményeit nem kizárólag az Indítványozóra háritotta volna, akkor a Kúriának is arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy Indítványozót ténylegesen felróhatóság az ügyben nem terheli.

Indítványozó által fent rögzített, a Kúriáétól különböző szemléletmódnak a Pp-ben törvényi szinten megnyilvánuló leképezése sajnálatos módon nincs. A jogalkotó bölcs előrelátással ugyanakkor nyitva hagyott egy olyan kiskaput a szabályozás kapcsán, amely – nem egy konkrét esetkörre szűkített lehetőségként - módot ad - egyebek mellett – a jelen tényállásban megnyilvánuló különleges elemek értékelésére. A Pp. 109. § (3) bek. második mondata kifejezetten kimondja, hogy azt, hogy az igazolási kérelem előfeltételei fennállnak-e,

méltányosan kell elbírálni. A Kúria indokolásában nincs nyoma annak, hogy az eljárási törvény e rendelkezését a bíróság ténylegesen figyelembe vette volna.

5. Indítványozó a beadványában is hangsúlyozta már, hogy – álláspontja szerint - a Kúria rövid indokolása a tényállástól idegen, ahhoz nem illeszkedő és tárgyilag hibás, helytelen hivatkozásokat tartalmaz az általa felhívott bírósági határozatokra tekintettel.

Az Elutasító Végzés [10] pontjában a Kúria a BH+ 2009.6.260. sz. eseti döntésre hivatkozással rögzítette, hogy a fél és a jogi képviselő közötti kapcsolattartásban felmerült akadályok nem alkalmasak annak valószínűsítésére, hogy a mulasztásra a fél, illetőleg a jogi képviselő önhibáján kívüli okból került sor.

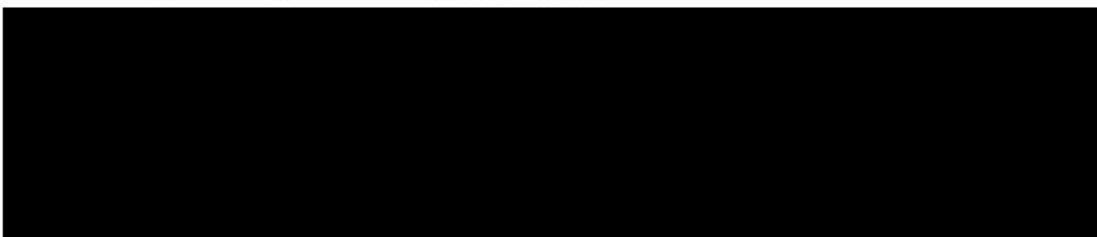
Indítványozó már a beadványában ismertette, hogy a kimentést nem a kapcsolattartási akadályokra kívánta alapozni, csupán tényként rögzítette, hogy nehézkes volt a kapcsolatfelvétel és a kapcsolattartás. Indítványozó leszögezte, hogy a mulasztás egyértelműen nem a kapcsolattartás kérdéskörében felmerült bármely probléma miatt következett be. Indítványozó az iratanyag és a kellő utasítások átadásával mindent megtett annak érdekében, hogy a jogi képviselő a beadványt elkészíthesse és benyújthassa. A mulasztás elkerülhetőségéhez nem volt szükséges bármilyen további kapcsolattartási magatartásra Indítványozó vagy az akkori ügyvédje részéről, amelyet bármilyen kapcsolattartási nehézség akadályozott volna. Indítványozó ilyenre nem is hivatkozott, ennyiben nem érti, hogy a Kúria amúgy is rövid indokolása miatt tárgyalja ezt központi kérdésként. A Kúria tehát egy iratellenes bírósági határozat rendelkezésének beemelésével tudta le a törvényi indokolási kötelezettsége közel felét.

A Kúria az indokolása [10] pontjában kimondta, hogy a jogi képviselő betegsége esetén köteles gondoskodni a megfelelő helyettesítéséről, illetve az általa képviselt fél jogainak érvényesítéséről, ezért orvosi kezelése nem lehet alkalmas indok mulasztása kimentésére (BH+ 2011.10.445.). A Kúria az indokolása [9] pontjának második mondatában kifejtette, hogy a felperes hivatkozott arra is, hogy a jogi képviselő megbetegedett, kórházi kezelés alatt állt, ennek okán nem tudta ellátni a feladatait. Ezzel szemben Indítványozó az igazolási kérelmében (4. pont 7. bekezdés vége) valójában ezt írta: „Ezt követően értesült a Felperes egy az ügyvéddel közös ismerősüktől arról, hogy az ügyvéd állítólagosan megbetegedett és kórházban is volt, továbbá, hogy az ismerős úgy értesült, hogy az ügyvéd nem tudta az utóbbi időben már ellátni a feladatait.”

Indítványozó tehát soha nem hivatkozott arra, amit a Kúria által felhívott eseti döntés rendelkezése rögzít, történetesen, hogy a mulasztás orvosi kezelés igénybevételére lett volna visszavezethető. Ezzel ellentétben Indítványozó igazolási kérelmében (4. pont 10. bekezdés utolsó mondata) rögzítette, hogy (...) „megrendült Felperesnek az ügyvédbe vetett kezdeti bizalma és nem hitt neki, illetve a személyes találkozón az a benyomása alakult ki, hogy nevezett a személyes találkozó során sem volt olyan állapotban, hogy bármilyen bírósági beadványt meg tudjon írni.”

Indítványozó nem állította tehát, hogy a mulasztásra orvosi kezelés miatt szükségesség vált helyettesítés megszervezésének hiányában került sor, a Kúria vonatkozó indokolási pontja is iratellenes tehát és ténylegesen nem mutat összefüggést az igazolási kérelemben írtakkal.

Indítványozó tájékoztatja a T. Alkotmánybíróságot, hogy legjobb tudomása szerint az érintett ügyvéd a mai napon is olyan súlyos szenvedélybetegségben szenved, melynek következtében az érintett időszakban a praxisát folytatni gyakorlatilag nem tudta már, ezzel azonban Indítványozó a megbízás kiadásakor nem volt tisztában, hiszen az érintett akkori szakmai hírnevét a korábbi sikeres praxisa alapozta meg, amelynek következtében ismerősei Indítványozónak is ajánlották az érintett ügyvéd szolgáltatásának igénybevételét.

Arról azonban, hogy az ügyvéd időközben milyen állapotba került ténylegesen, Indítványozó csak 2019.06.28-án pénteken, Budapesten, a Vagon Étteremben zajlott személyes találkozó során szerzett tudomást. Ekkor látta saját szemével (a déli órában), hogy bármilyen beadvány benyújtása teljes mértékben lehetetlennek mutatkozik, holott ekkor a benyújtási határidő már régen letelt. A Kúria által felhívott eseti döntés rendelkezése tehát még csak nem is kapcsolódik az alapul fekvő ügy tényállásához.

Indítványozó, ahogy ezt már a beadványában is rögzítette, úgy ítéli meg a fentiek alapján, hogy a Kúria súlyosan megsértette a határozata indokolására vonatkozó, Indítványozó által beadványában már idézett törvényi rendelkezést. Mivel a Kúria végzése gyakorlatilag nem tartalmaz releváns indokolást, Indítványozó álláspontja szerint a Kúria ilyen törvénysértő kötelezettségzegése révén sérült a tisztességes bírósági eljárásához való, Alaptörvényben biztosított alapjoga, mivel a tisztességes eljárás követelményével nem egyeztethető össze egy gyakorlatilag indokolást nem tartalmazó bírósági határozat.

6. A jelen beadványt jogi képviselőként jegyző ügyvéd kötelező szakmai felelősségbiztosítását is nyújtó, Magyar Ügyvédek Kölcsönös Biztosító Egyesülete (a továbbiakban: MÜBSE) honlapján a biztosított egyesületi tagok számára elérhető szakmai tájékoztató anyag (F/12. sz. mellékletként csatoltan) vonatkozó 2. fejezete (17-24. oldalak) részletesen foglalkozik a jogorvoslati határidő elmulasztásából esetlegesen eredő ügyvédi kártérítési felelősség kérdésével, a vonatkozó jogszabályi háttér és a releváns esetjogi gyakorlat ismertetésével.

Nevezett szakmai tájékoztató anyag – jellegéből kifolyólag – a kártérítési és sérelemdíj fizetési kötelezettség/felelősség szemszögéből közelíti meg elsődlegesen a jelenséget, ugyanakkor a felhívott eseti döntések alkotmányjogi relevanciával is bírnak.

A tájékoztató anyag C.1. pontja (21. oldal, bal oldali hasáb, utolsó mondat) szerint „Ugyanakkor, az ügyvéd mulasztásával elzárta a felperest alkotmányos alapjoga, a Pp-ben is biztosított jogorvoslati lehetőségtől, a személyiségi jog ilyen jellegű megsértése pedig megalapozza a nem vagyoni kárigényt.”

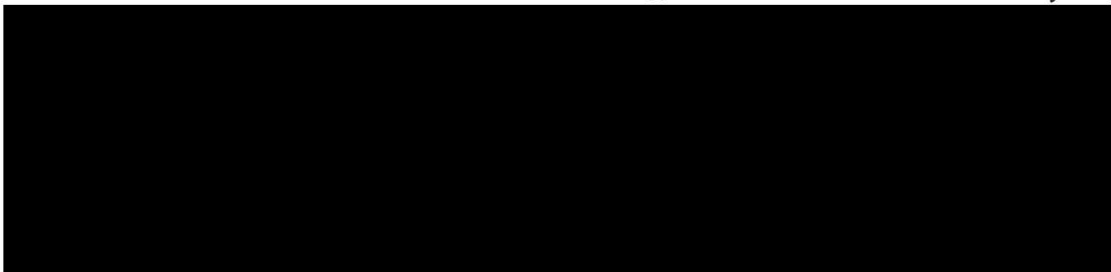
A Pfv.VIII.21.157/2009/3. sz. határozatával a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága, mint felülvizsgálati bíróság a Szolnoki Városi Bíróságon 8.P.21.373/2008. számon megindított, és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2.Pf.20.151/2009/4. sorszámú ítéletével befejezett perben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az irányadó tényállás szerint az ügyben eljáró ügyvéd a fellebbezési határidőt mulasztotta el. Az ügyben az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes nem vagyoni kártérítési igénye a Ptk. 318. § (1) bekezdése és a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a mérlegeléssel megállapított marasztalási összeg erejéig megalapozott, tekintettel arra, hogy az alperesnek az ügyvédi megbízási szerződést megsértő mulasztása folytán a felperes *jogorvoslathoz való alkotmányos joga* és személyiségi joga sérült.

Mind a másodfokú bíróság, mint pedig a Legfelsőbb Bíróság tehát a jogorvoslathoz való alkotmányos jog megsértésének rögzítését tartalmazó elsőfokú ítélet hatályában fenntartotta. Jelen ügy kapcsán a felülvizsgálati határidő, a tényállás szerinti fellebbezési határidő elmulasztásával egy tekintet alá esik.

A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.III.20.928/2010/9.számú eseti döntésével a felülvizsgálati kérelmet részben alaposnak találta és ítélete indokolásában rögzítette, hogy:

„A felperes nem vagyoni kárigénye körében helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy a jogorvoslat jogától - akár rendes, akár rendkívüli jogorvoslatról van szó - való megfosztás személyhez fűződő jogot sért és alapja lehet a nem vagyoni kártérítésnek. Az Alkotmány 57. §-

ának (5) bekezdéséből következően a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági döntés ellen, amely a jogát, vagy a jogos érdekét sérti. Ez a lehetőség az egyes jogorvoslati - az adott esetben a felülvizsgálati - eljárás szabályaiban konkretizálódik [Pp. 270. § (2) bekezdés]. A felperesnek tehát volt rendkívüli perorvoslati joga, és annak a gyakorlásától az alperes hibája fosztotta meg. A jogorvoslatihoz való jog, mint személyhez fűződő jog esetében a felelősség alapja ennek a jognak a megsértése, és ezzel hátrány okozása. Ez a felperes esetében megvalósult. Az alperes hibája elzárta a felperest az Alkotmányban biztosított alapjogának, a Polgári perrendtartásról szóló törvényben biztosított jogorvoslati lehetőségének a gyakorlásától, és ez a személyhez fűződő jogának a sérelmével járt.”

A határidőt mulasztó jogi képviselők eljárása tekintetében tehát a fent hivatkozott felsőbb bírósági döntésekben egyértelműen rögzítésre került, hogy megvalósult a fél oldalán a jogorvoslatihoz való alkotmányos jog sérelme.

7. A 22/2013. (VII. 19.) AB határozatban [26. pont] a T. Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való jog hatékony érvényesülése kapcsán kifejtette, hogy: Az Alaptörvény felhívott szabálya mindenkinek jogot biztosít ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatásidöntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság állandósult gyakorlata értelmében a jogorvoslatihoz fűződő jog azt kívánja meg, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét (helyzetét) érdemben befolyásoló határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni. Az Alaptörvény megköveteli, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékony legyen, vagyis ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására. A jogorvoslati jogának hatékony érvényesülését számos tényező befolyásolhatja, így többek között a felülbírálati lehetőség terjedelme, a jogorvoslat elintézésére meghatározott határidő, vagy a sérelmezett határozat kézbesítésének szabályai és megismerhetőségének tényleges lehetősége.

Indítványozó már a beadványában is kifejtette, hogy álláspontja szerint a jogorvoslatot igénylő helyzet kialakulásában mulasztás, illetve felróhatóság nem terheli. Teljes egészében önhibáján kívül került olyan helyzetbe, hogy az ügyvédi mulasztás következtében elesett a Kúria felülvizsgálata jelentette jogorvoslati lehetőségtől. Az Indítványozó oldalán mutatkozó, jelentős jog-, illetve érdeksérelem beálltában elkerülhetetlenül közrejátszott a felülvizsgálati eljárásban - a fenti indokolás szerint - kötelező jogszabályi előírás alapján alapuló ügyvédkényszer. Indítványozó álláspontja szerint a jogorvoslatot igénylő helyzet kialakulásának másik feltétele a Kúria elutasító végzése volt, melynek meghozatala során a Kúria nem vette figyelembe, sőt egyenesen megszegte az igazolási kérelem feltételei fennállása megítélésakor előírt méltányos eljárásra vonatkozó, fent már idézett törvényi előírást (Pp. 109. § (3) bek.).

Mind a meghatalmazott ügyvéd mulasztása, mint pedig a Kúria törvényt sértő végzése tekintetében olyan külső és az Indítványozó szemszögéből elháríthatatlan körülményekről van szó, amelyekre ráhatással nem bírt, illetve amelyek tekintetében vétkesnek minősül.

Mindezek hatására azonban az Indítványozó hatékony jogorvoslatihoz nem jutott, hiszen a Kúria az igazolási kérelmét elutasította, így az eljárás el sem jutott olyan stádiumba, hogy megkezdődhetett volna a jogorvoslat tényleges nyújtása. Indítványozó álláspontja szerint azonban ilyen módon hatékony jogorvoslatban nem volt része, ezért sérült a jogorvoslatihoz való alaptörvényi joga, hiszen csak formailag volt lehetősége egy másik szervhez fordulni, e szerv azonban tényleges jogorvoslati, tehát a sérelem orvoslására irányuló eljárást nem folytatott (az igazolási kérelem, mint megengedhetőségi feltétel, érdemi vizsgálata, magának a jogorvoslatnak tekinthető felülvizsgálati eljárásnak csupán előfeltétele), a felülvizsgálati kérelmet érdemben nem bírálta el, az így kialakult helyzet pedig egyenértékű azzal, mintha Indítványozónak nem is lett

volna lehetősége magasabb fórumhoz fordulni jogorvoslatért, tehát mintha ettől a lehetőségtől el lett volna zárva.

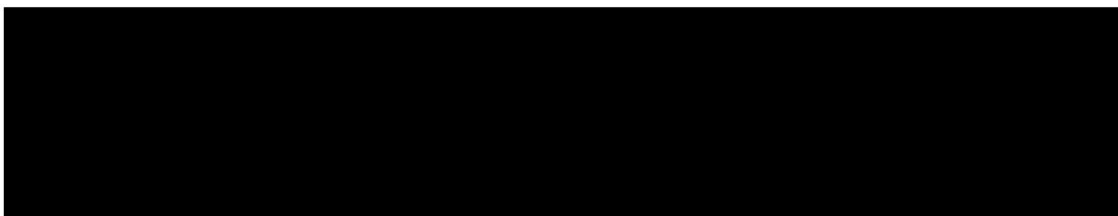
Felülvizsgálati kérelmét ugyan látszólag, formailag benyújthatta, azt azonban a felsőbb szerv nem bírálta el érdemben, az Indítványozótól független körülmények hatására. Azok a fentiek szerint a Tisztelt Alkotmánybíróság által kimunkált követelmények, hogy a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására, jelen esetben nem teljesültek, ezért a jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonysága az alapul fekvő ügyben nem valósult meg.

Megjegyzni az indítványozó, hogy a Kúriának lehetősége lett volna a Pp. 109. § (3) bek. előírása alapján a mulasztás tekintetében mutatkozó felróhatósági kérdés differenciált kezelésén keresztül az igazolási kérelem elfogadhatóságát méltányosan megítélni, sőt erre a Pp. alapján köteles is lett volna, a Kúria azonban nem így járt el. A Kúria kifejezetten *contra legem* természetű döntését pedig lényegében nem indokolta meg. Az amúgy is rövid indokolásának egy jelentős része iratellenes, az ügyvédekkel kapcsolatos gondossági elvárhatóság tekintetében felhívott eseti döntésnek pedig nincs tételes jogszabályi alapja.

8. A 9/2017. (IV. 18.) AB határozat indokolásában [21 pont] a Tisztelt Alkotmánybíróság kimondta, hogy: Nem következik mind ebből, hogy a jogorvoslatot elbíráló szervnek a kérelemnek minden körülmények között helyt kell adnia, az azonban feltétlenül, hogy az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják. A jogorvoslati út igénybevételének nem előfeltétele továbbá valamely jog – esetleg alapjog – tényleges sérelmének a bekövetkezése, elegendő, ha az érintett megítélése szerint jogát (jogos érdekét) sérti a támadott döntés. A jogorvoslathoz való jog, mint alapjog sérelme tehát akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben. E körben hangsúlyozottan jelen vannak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes bírósági eljárás követelményei.

A jelen ügyben nem teljesült a fenti követelmény, nem került sor arra, hogy „az eljárási szabályok által meghatározott keretek között a jogorvoslati eljárást lefolytassák és a jogorvoslati kérelemben írtakat a jogszabályban foglaltak szerint érdemben megvizsgálják”, ennek oka pedig az Indítványozó tekintetében a felróhatóság kérdéséről független volt. A fentiek szerint sem az öt megtévesztő ügyvéd, sem pedig a Kúria – Indítványozó álláspontja szerint jogszabálysértő – eljárását befolyásolni nem tudta. Utóbbi tekintetében Indítványozó álláspontja szerint sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljárás követelménye is, hiszen a Kúria a Pp. 109. § (3) bek. szerinti, méltányos előírást megkövetelő szabály tekintetében kifejezetten „*contra legem*”, tehát tételes jogi rendelkezéssel szembe menő döntést hozott, melynek érdemi indokolását az Elutasító Végzésben nem adta meg. A jogi képviselőkkel (ügyvédekkel) szembeni magasabb szintű elvárhatósági szabályt megfogalmazó, a Kúria által felhívott bírósági határozat ilyen rendelkezésének jogi alapja nincs, tehát nincs olyan hatályos jogszabály, amely ilyen rendelkezést alátámasztana.

9. A 25/2018. (XII. 28.) AB határozat indokolása [17] pontja szerint: Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése alanyi jogot keletkeztet a jogorvoslat igénybevételére mindenki számára, aki a döntés folytán jogát vagy jogos érdekét sértve érzi. A jogalkotó a különböző eljárásokra irányadó törvényi szabályozásokban határozza meg az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségeket és azok igénybevételének a módját (22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]), azonban a jogorvoslathoz való jog tekintetében az Alkotmánybíróság gyakorlata számos követelményt határozott meg, amelynek meg kell felelnie a jogorvoslati rendszernek. E követelmények vonatkozásában az Alkotmánybíróság gyakorlata az Alkotmány alatt és az Alaptörvény hatálya

lépését követően is következetes volt. A jogorvoslat egyik elemeként az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítását rögzítette (35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]), melyhez a közigazgatási döntések vonatkozásában társult a bírói út rendelkezésre állásának követelménye is. További elemként határozta meg az Alkotmánybíróság a jogorvoslati fórum abbéli képességét, hogy a sérelmezett döntést felülvizsgálja, és a sérelem fennállása esetén a döntés megváltoztatása vagy megsemmisítése (hatályon kívül helyezése) révén a sérelmet a döntésre visszaható módon orvosolja. Minden jogorvoslat lényegi, immanens eleme a jogorvoslás lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát (3020/2018. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [37], 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]).

Indítványozó a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása kapcsán fent már kifejtette olyan álláspontját, mely szerint az alapul fekvő ügyben ez csupán formailag, tehát látszólag valósult meg, ugyanakkor érdemi elbírálásra nem került sor.

Ami a jogorvoslati fórum abbéli képességét illeti, hogy a sérelmezett döntést felülvizsgálja, és a sérelem fennállása esetén a döntés megváltoztatása vagy megsemmisítése (hatályon kívül helyezése) révén a sérelmet a döntésre visszaható módon orvosolja, Indítványozó úgy ítéli meg, hogy e lehetőség az ő esetében, a Kúria felülvizsgálati eljárásában ténylegesen nem állott fenn. Előfeltételként mutatkozott az igazolási kérelem pozitív elbírálása, melyre azonban nem került sor. Azt szükséges tehát megvizsgálni, hogy volt-e bármely lehetőség (tehát az ügyre gyakorolt érdemi befolyása) Indítványozónak afelé hatni, hogy az előfeltételként jelentkező igazolási kérelemnek a Kúria helyt adjon. Indítványozó álláspontja szerint a válasz ebben az esetben is nemleges. Indítványozó törvényi előírás szerint megbízta a mulasztó ügyvédet, mivel egyebet nem tehetett, az ügyvédi mulasztás kapcsán a Kúria pedig nem alkalmazta a méltányos elbírálásra vonatkozó törvényi eljárási előírást. Mind az ügyvédi mulasztás, mind pedig a Kúria eljárása tekintetében igaz, hogy Indítványozónak nem volt érdemi, illetve semmilyen kihatása az ügy további alakulására. Névleg tehát valóban adott volt a Kúria reformatórius, illetve kasszációs jogköre, valójában azonban Indítványozó tekintetében – rajta kívül álló, objektív körülmények együtthatása következtében – ez nem érvényesült.

Ugyanezen indokok következtében Indítványozó álláspontja szerint a jogorvoslati fórum, tehát a Kúria eljárása, mint jogorvoslat, csak fogalmilag tartalmazta a jogsérelem tényleges orvosolhatóságának lehetőségét, ilyen lehetőség azonban ténylegesen (szubsztanciálisan) nem fegott fenn.

A fentiek alapján tehát Indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti, jogorvoslathoz való alanyi joga ténylegesen az eljárásban nem volt adott, ilyen jog gyakorlására csak formailag, ténylegesen azonban nem volt lehetősége.

10. A Tisztelt Alkotmánybíróság a 25/2018. (XII. 28.) AB határozat indokolása [17] pontjában, a 9/2013. (III. 6.) AB határozat indokolása [28] pontjában és a 20/2015. (VI. 16.) AB határozat indokolása [16] pontjában kimondta, hogy a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslati eszközök igénybevételét foglalja magában, vagyis elégséges az egyfokú jogorvoslat.

Tárgyi ügyben az egyfokú jogorvoslat elegendőségére vonatkozó rendelkezést a pertörténet és az indítványozói hivatkozások fényében szükséges megítélni.

Indítványozó ügyében a törvényszékről az illetékes ítélőtáblára való fellebbezéssel csupán a jog és érdeksérelem egy része, nevezetesen az elsőfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértések

lehetek volna orvosolhatók, Indítványozó a beadványában ugyanakkor hivatkozott a Szegedi Ítéletábrá (korábban indítványához F/5. sz. mellékletként csatolt) Gf.III.30.274/2018/9. sz. Másodfokú Ítélete kapcsán felmerült jog- és érdeksérelmére is. Az indítvány II. pontjában megjelölt jogszabálysértések közül több az ítéletábrá eljárásához és a Másodfokú Ítélethez kapcsolódik. Indítványozó ezek kapcsán arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint az általa ott hivatkozott jogszabálysértések révén az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bek. szerinti, jogorvoslatihoz való alapjoga és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek. szerinti, tisztességes bírósági eljárásához való alapjoga szenvedett sérelmet.

Az egyfokú jogorvoslat elegendősége tekintetében figyelembe szükséges tehát venni azt a körülményt, hogy a Másodfokú Ítélet kifogásolt, sérelmesnek ítélt tartalma tekintetében Indítványozónak jogorvoslatra már nem volt lehetősége. E határozattal szemben jelentett volna jogorvoslati fórumot a Kúria előtti felülvizsgálati eljárás, mely azonban a fenti részletes indokolás nyomán ténylegesen nem valósult meg, ezért a másodfokú ítélettel szemben Indítványozó jogorvoslat nélkül maradt.

11. Indítványozó beadványában idézte az Alaptörvény 28. cikkét, illetve kifejtette, hogy álláspontja szerint a Kúria Elutasító Végzésében megnyilvánuló jogszabályértelmezés nem áll összhangban az Alaptörvény idézett 28. cikkével. Kérte az Indítványozó, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság szíveskedjen értelmezni a Kúria eljárása kapcsán a Pp. idézett 106. § (1) bekezdését, továbbá a 109. § (3) bekezdésének a méltányos elbírálásra, illetve a 107. § (2) bekezdésének a véltenség valószínűsítésére vonatkozó fordulatait.

Indítványozó beadványában arra hivatkozott, hogy alapjogsérelme e tekintetben abban áll, hogy a Kúria a jogi képviselő és a fél felróható magatartásai között nem tesz különbséget, tehát nem különbözteti el a mulasztó jogi képviselőt a felróhatóan nem eljáró féltől, illetve abban, hogy a méltányosság gyakorlása keretében sincs tekintettel e különleges körülményre, azt nem értékeli és nem is észleli.

A méltányos elbírálás követelménye mellett a véltenséget elegendő a törvény alapján csupán valószínűsíteni. Indítványozó arra is hivatkozott, hogy alapjogsérelme abban is megnyilvánult e tekintetben, hogy a bizonyítottság ennél sokkal magasabb szintjét érte el előadása, a Kúria ezt azonban mégis figyelmen kívül hagyta.

Tekintettel arra, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Alaptörvény 28. cikke szerinti jogértelmezési előírás kapcsán több határozatában (pl. 3121/2015. (VII. 9.) AB határozat indokolása [89] pontja) kimondta, hogy arra közvetlenül nem alapítható az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz (hasonlóan az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséhez, meghatározott kivételektől eltekintve), mivel az közvetlenül alaptörvényi alapjogot nem keletkeztet, Indítványozó a fenti, az Alaptörvény 28. cikkét érintő hivatkozását úgy kívánja módosítani, hogy fenntartja azon álláspontját, mely szerint a Kúria eljárása nem felet meg az ebben foglalt jogértelmezési szabálynak, ennek figyelembevételét és értékelését azonban a T. Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek. szerinti, tisztességes bírósági eljárásához való alapjoga megsértésére vonatkozó hivatkozása keretében kéri, tekintettel arra, hogy az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panasz önállóan nem alapozható az Alaptörvény 28. cikke megsértéséből eredő jog- vagy érdeksérelmre.

Indítványozó emellett módosítás nélkül fenn kívánja tartani a beadványában az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére és XXVIII. cikk (1) bekezdésére, illetve ezek megsértésére és az ebből származó jog- illetve érdeksérelmre vonatkozó hivatkozásait. Kívánja ezt tenni az Indítványozó, különös tekintettel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére (tisztességes bírósági eljárásához való alapjog) és a Pp. 221. § (1) bek. szerinti, az ítéletek indokolására vonatkozó, a bíróságot terhelő, törvényi

kötelezettség tekintetében, mivel álláspontja változatlanul az, hogy a Kúria az Elutasító Végzés indokolása során e kötelezettségnek nem tett eleget.

Kéri Indítványozó, hogy beadványának eredeti tartalmát a Tisztelt Alkotmánybíróság a jelen kiegészítésben felhozott további hivatkozásokkal együttesen figyelembe venni szíveskedjen.

Indítványozó álláspontja szerint egyértelműen megjelölte, hogy alapvető jogainak állított sérelmét az Alaptörvény mely pontjaira, cikkeire, illetve bekezdéseire alapozza, illetve ugyancsak pontosan és részletesen hivatkozott arra, hogy pontosan mi okozta az eljárás során az alapjogsérelmét, továbbá, hogy az miben áll, tehát miben nyilvánul meg. Kéri ezért Indítványozó, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az indítványa jelen kiegészítését elfogadni szíveskedjen.

Kéri ennek megfelelően Indítványozó, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az indítványát a kiegészített tartalmával befogadni és érdemben, az Indítványozó kérelmének megfelelően elbírálni szíveskedjen.

Mellékletek:

F/12. - A MÜBSE honlapján elérhető szakmai tájékoztató anyag

Kelt: Budapest, 2020.02.19.

